

EU Legal News

I/2019

Strategické uvažování | Individuální přístup | Špičkový právní tým | Dlouhodobé partnerství

(nejen) v oblasti soutěže a regulace

EU

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Právnícká firma roku
v České republice
(2011–2012, 2014–2018)

Nejlepší právnícká firma
roku v České republice
(2017, 2018)

1. místo v celkovém počtu
realizovaných fúzí a akvizic
v České republice
(2009–2017)

Nejlepší právnícká firma
pro fúze a akvizice v ČR
a na Slovensku
(2016)

Obsah

Monitoring zaměstnanců: Práva a povinnosti zaměstnavatelů při zpracování osobních údajů	3
Novela zákona o ochranných známkách v Čechách a na Slovensku – co vše nás čeká?	8
Návrh směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů aneb hromadné žaloby na evropský způsob	11
Od Svenssona ku Cordobe – prierez judikaturou v oblasti sprístupňovania diel verejnosti	13
Přechod práv a povinností zaměstnanců ve světle rozhodnutí SDEU	15
Ochrana duševního vlastnictví: základní právo s předností i před ochrannou soukromí a rodinného života, rozhodl SDEU	17
Aktuality ze soutěžního práva	19

Úvodem

Vážení klienti, vážení obchodní přátelé,

je mi potěšením Vám představit nové vydání našich Evropských právních novinek, ve kterých se již desátým rokem zaměřujeme na zásadní změny a zajímavé trendy na poli práva EU, resp. jejich promítání do vnitrostátního práva ČR.

Zásadními diskutovanými tématy následujících měsíců budou tzv. GDPR adaptační zákon, jenž Senát koncem ledna letošního roku vrátil Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy, brexit a významné změny v právní úpravě duševního vlastnictví. Tato témata průběžně sledujeme a pomáháme Vám rychle a efektivně se v případných změnách orientovat.

Brzy to bude rok od účinnosti zásadního a dlouho očekávaného evropského nařízení GDPR, avšak otázek týkajících se praktické aplikace pravidel ochrany osobních údajů je stále mnoho. Proto jsme se i v tomto vydání na osobní údaje zaměřili, a to konkrétně na problematiku monitoringu zaměstnanců. Moderní technologie umožňují zaměstnavatelům sledovat, zda zaměstnanci dodržují předepsané pracovní postupy, zda nepoškozují majetek či dobré jméno zaměstnavatele, ale i kolik času denně stráví na sociálních sítích. Bezpečnost, ochrana majetku, know-how, obchodního tajemství či duševního vlastnictví je zájmem každého zaměstnavatele, který je však často ve střetu se zájmy a právy zaměstnanců. V prvním článku tohoto vydání se proto věnujeme mantinelům a souvisejícím povinnostem, které v souvislosti s monitoringem pracoviště zaměstnavatel má.

Jedním ze stěžejních témat tohoto vydání je právo duševního vlastnictví, kterému se věnujeme hned ve dvou článcích. První z nich je zaměřen na novelu zákona o ochranných známkách, která je projevem transpozice nové evropské regulace s cílem zefektivnit a zjednodušit dosavadní systém ochrany ochranných známek. Významnou změnou, která se může dotknout řady vlastníků známek, je upuštění od důvodu zamítnutí přihlášky ochranné známky na základě starší shodné ochranné známky z moci úřední. Druhý článek pojednává o postoji SDEU k ochraně duševního vlastnictví, zejména poměrování ochrany duševního vlastnictví a ochrany soukromí a rodinného života jakožto dvou základních lidských práv.

Dále jsme se zaměřili na návrh směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů předložený Evropskou komisí s cílem zajistit rychlou a efektivnější ochranu práv spotřebitelů. Informujeme o účelu navrhované směrnice, způsobu zastoupení spotřebitelů ale i možnostech ochrany podnikatelů, kteří by se v důsledku navrhované úpravy mohli stát terčem šikany.

Průběžně pro Vás sledujeme rozhodovací činnost SDEU, a proto vám v tomto vydání přinášíme rovnou několik článků shrnujících některá významná rozhodnutí. Připravili jsme přehled judikatury v oblasti zpřístupňování děl veřejnosti, neboli problematiky tzv. hyperlinků, a shrnutí rozhodnutí, kde SDEU vyslovil názor, že ani pětiměsíční přerušování poskytování služby nemusí být překážkou pro automatický přechod zaměstnanců na nového zaměstnavatele.

Ani tentokrát jsme nevynechali aktuality ze světa soutěžního práva sestavené naším specializovaným soutěžním týmem.

K některým z výše uvedených témat jsme rovněž publikovali příspěvky na našem novém blogu (www.havelpartners.blog), na kterém Vás plánujeme prostřednictvím kratších příspěvků průběžně informovat o zajímavých aktualitách a komentovat, mimo jiné, i naše praktické zkušenosti.

Přeji Vám příjemné čtení.

Robert Nešpůrek

Monitoring zaměstnanců: Práva a povinnosti zaměstnavatelů při zpracování osobních údajů

Moderní technologie nabízí širokou škálu prostředků pro sledování činnosti zaměstnance. Zaměstnavatelé v zájmu ochrany vlastních oprávněných zájmů instalují kamerové systémy, GPS, nástroje pro filtrování webových stránek anebo využívají různé aplikace či jiná zařízení ke sledování, zejména za účelem prevence úniku dat. Zaměstnavatelé se převážně soustředí na bezpečnost a ochranu informací, která může kolidovat s oprávněným očekáváním zaměstnanců na ochranu jejich soukromí. Kam až může zaměstnavatel v monitorování zaměstnanců zajít a jaké a kdy může použít prostředky?

Úprava práv a povinností

V souvislosti s monitoringem¹ může docházet, a často dochází, ke střetu zákonem garantovaných práv a povinností. Na jedné straně zde stojí ústavně a nadnárodně garantované právo zaměstnance na soukromí, na ochranu osobních údajů a ochranu listovního tajemství. Na straně potom druhé stejnými prostředky garantované právo každého, nejen zaměstnavatele, chránit své majetkové zájmy.

Vedle zmíněných ústavně garantovaných práv zde figurují ještě další práva a povinnosti, zejména práva a povinnosti upravené zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce („ZP“). Zásadním ustanovením, které předurčuje vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem je ustanovení definující závislou práci a povinnosti vyplývající z pracovního poměru.² Závislá práce je činnost, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, a to dle pokynů zaměstnavatele, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele a v pracovní

době na pracovišti zaměstnavatele, kdy je zaměstnanec povinen dodržovat povinnosti, které mu vyplývají z pracovního poměru.

Z povahy pracovněprávního vztahu vyplývá, že je legitimní, aby zaměstnavatel kontroloval zaměstnance při užívání svěřeného majetku určeného k plnění pracovních úkolů. Absence tohoto práva kontroly by vedla k porušení základního práva zaměstnavatele na ochranu svého majetku. Je však nutné mít na paměti, že toto právo zaměstnavatele není absolutní a je moderováno zejména výše uvedenými právy zaměstnance, v jejichž důsledku podléhá monitorování zaměstnanců relativně přísným podmínkám a požadavkům nejen na pracovišti, ale také při práci vykonávané na dálku (home office).

Zaměstnanec je povinen sdělovat, resp. umožnit sběr informací týkajících se jeho osoby, pokud se týkají vykonávané práce nebo je zaměstnavatel potřebuje ke splnění svých povinností stanovených obecně závaznými právními předpisy. Typicky se jedná o ohlašovací povinnosti zaměstnavatele ať už vůči státním orgánům jako je Česká správa sociálního zabezpečení, anebo soukromým subjektům, kterými jsou zdravotní pojišťovny. Otázkou tedy není, zda zaměstnavatel může provádět zpracování údajů týkajících se osoby zaměstnance, ale v jakém rozsahu tak může v konkrétním případě činit.

Sledování, kontrola či monitoring nevyhnutelně zahrnují zpracování osobních údajů, které musí být v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů 2016/679 („Nařízení“ nebo „GDPR“). Jinými slovy, zaměstnavatel coby správce osobních údajů musí dostát všem povinnostem kladeným na něj Nařízením. Tyto povinnosti jsou především zakotveny v zásadách zpracování, které nalzáme v čl. 5 GDPR. Zaměstnavatel je proto povinen zavedení monitorovacího systému a jeho nezbytnost nejen řádně odůvodnit, mluvíme o legitimitě těchto prostředků, ale také právně posoudit, zda jsou pro zavedení monitorovacích prostředků splněny veškeré podmínky vyžadované právním řádem. Právní základ pro zavedení monitorovacích prostředků zpracovávajících osobní údaje zaměstnanců lze nalézt v oprávněném zájmu zaměstnavatele. Oprávněný zájem může spočívat v ochraně majetku anebo prokazování důležitých skutečností, jakými je třeba dodržování výrobních či jiných pracovních postupů zaměstnavatele z důvodu bezpečnosti práce.

¹ Monitoringem, příp. sledováním, lze rozumět sběr informací, tedy nejen osobních údajů, který se děje systematicky. Existují nejrůznější způsoby a typy monitoringu. Lze tak hovořit o monitoringu i) e-mailových zpráv, ii) návštěvnosti webových stránek, iii) vstupu do budovy prostřednictvím kamerového systému anebo také iv) telefonních hovorů.

² Ustanovení §§ 2 a 38 zákona č. 262/2006 Sb.

Nicméně ne vždy a v každém případě lze instalovat monitorovací zařízení, které by bylo odůvodněné a dozorovými úřady vyhodnoceno jako oprávněné, tj. v souladu s právními předpisy. Případy instalace monitorovacího zařízení, jakým je např. kamerový systém, mají svá pravidla. Tato pravidla se u kamerového systému odvíjejí od umístění kamery, snímaného prostoru, délky záznamu, režimu snímání atd. Obdobně jako monitoring prováděný prostřednictvím kamer, tak jakýkoliv jiný monitoring podléhá požadavkům vyplývajícím z právních předpisů a doporučení dozorového úřadu.³ Např. u monitoringu telefonních hovorů je nezbytné správně nastavit call script, pravidla pro pokračování hovoru bez nahrávání atd.

Důležitost zájmu zaměstnavatele provádět kontrolu lze spatřovat zejména ve výše uvedené ochraně majetku svěřeného zaměstnanci. Zaměstnanec může využívat výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky, případně jeho telekomunikační zařízení, i pro svou osobní potřebu, avšak pouze s jeho souhlasem. Zaměstnavatel tak může souhlasit, aby byl služební telefon používán i k soukromým telefonátům nebo aby přidělená technika byla využívána pro soukromé účely. Stanovení rozsahu osobního užití je zcela na vůli zaměstnavatele. Nicméně zaměstnavatel je oprávněn dodržování pravidel přiměřeným způsobem kontrolovat. Přiměřenost bohužel ZP nedefinuje. Obecné soudy dovodily, že při jejím určení se musí přihlížet zejména k tomu, zda šlo o kontrolu průběžnou či následnou, k její délce, k rozsahu, k tomu, zda vůbec a do jaké míry zaměstnavatel omezoval zaměstnance v jeho činnosti, zda vůbec a do jaké míry zaměstnavatel zasahoval do práva na soukromí zaměstnance apod.⁴

Oproti méně invazivní kontrole dle § 316 odst. 1 ZP, kdy je zaměstnavatel oprávněn kontrolovat zaměstnance přiměřeným způsobem, stanoví ustanovení § 316 odst. 2 a 3 ZP způsoby/prostředky kontroly, které podléhají přísnějším pravidlům. Bude-li zaměstnavatel vystavovat zaměstnance otevřenému či skrytému sledování, odposlechu anebo záznamu telefonických hovorů, kontrole elektronické pošty anebo listovních zásilek adresovaných zaměstnanci, bude muset naplnit podmínku závažnosti spočívající ve zvláštní povaze činnosti a podmínku informovanosti. Jedná se o speciální úpravu k GDPR, jelikož ZP stanoví dodatečné (k podmínkám vyplývajícím z obecné úpravy v GDPR) podmínky, které zaměstnavatel musí naplnit před zavedením sledovacích opatření.

Oprávněnost a rozsah monitoringu

Kontrola zaměstnance a s ní spojený případný zásah do soukromí musí být vždy vyvážený a odpovídající zájmu zaměstnavatele. Při implementaci interního monitoringu

je proto třeba zavést řešení minimalizující zásah do soukromí zaměstnanců. Zásah lze minimalizovat stanovením organizačních pravidel, které by zaměstnavateli, resp. osobám, které provádějí kontrolu za zaměstnavatele dle jeho pokynů, zakazovaly např. otevírání e-mailových zpráv, z jejichž předmětu (název zprávy, označení zprávy speciálním symbolem apod.) je zřejmé, že se jedná o soukromý a nikoli pracovní e-mail.

Zaměstnavatel by měl respektovat právo zaměstnance na jeho soukromí a provádět jakékoliv sledování pouze poté, co zájem na ochraně svého majetku poměřil s právem na soukromí svého zaměstnance. Jinými slovy provedl tzv. test proporcionality.

V rámci tohoto testu by měl zaměstnavatel zkoumat vhodnost, potřebnost a přiměřenost jím zvoleného a nastaveného monitorovacího prostředku. Test by měl být proveden před zavedením jakéhokoliv sledovacího nástroje, aby mohl zaměstnavatel zvážit, zda jsou všechna data skutečně potřebná, zda dané zpracování nezasahuje do práv zaměstnanců způsobem, který je neslučitelný s jejich základními právy, a zda jsou přijaty dostatečné záruky pro ochranu práv a svobod zaměstnanců. Zaměstnavatel by neměl zapomínat na povinnost stanovenou ZP spočívající v řádném informování a v projednání plánovaných opatření se zaměstnanci. Zaměstnavatel by při zavádění nových opatření měl obzvlášť zvážit argumenty pro jejich zavedení s důrazem na řádné zdůvodnění, jelikož se může stát, že právě nespokojený zaměstnanec bude tím anonymním stěžovatelem u příslušného úřadu.

Přijetí adekvátních technických a organizačních opatření tak, aby byla zajištěna úroveň zabezpečení odpovídající rizikům daného zpracování, je povinností zaměstnavatele jakožto správce osobních údajů vyplývající z čl. 32 GDPR. Zaměstnavatel, resp. každá organizace má totiž v souladu s GDPR povinnost zabezpečit zpracovávané osobní údaje tak, aby nedošlo k protiprávnímu zničení, ztrátě, změně nebo neoprávněnému poskytnutí nebo zpřístupnění zpracovávaných osobních údajů. Zabezpečení a oprávněnost využití monitorovacího systému se bude vždy odvíjet od předmětu činnosti každého zaměstnavatele a prostředku určeného ke sledování. Jiná technicko-organizační opatření by měla být přijata u zpracování údajů prostřednictvím kamerového systému a jiná opatření zase v rámci sledování elektronické pošty. Například u e-mailových zpráv zaměstnance se dle stanoviska Úřadu pro ochranu osobních údajů nesmí sledovat jeho obsah. Zaměstnavateli je zde dáno pouze právo sledovat, od koho byl e-mail přijat a komu byl odeslán, počet doručených a odeslaných e-mailů, případně jejich předmět. Soukromý e-mail zaměstnance by zaměstnavatel za žádných okolností otevřít neměl. Co se týče

³ Kompetence jsou svěřeny jak Úřadu pro ochranu osobních údajů, tak Státnímu úřadu inspekce práce a oblastním inspektorátům práce.

⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2012, sp. zn. 21 Cdo 1771/2011.

kamerových systémů, sledovat lze prostory, kde s vyšším rizikem dochází k protiprávnímu jednání nebo může být nutné prokazovat plnění povinností stanovených obecně závaznými právními předpisy (např. zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). Nedostatečné nastavení pravidel může být u obou zmiňovaných případů předpokladem pro uložení pokuty až do výše 20 mil. EUR, a to bez ohledu na druh prováděného monitoringu.

Při nastavení a používání monitorovacího systému je proto nezbytné dbát především principu proporcionality tak, aby byla práva zaměstnance v rovnováze s legitimními právy a zájmy zaměstnavatele, což vychází z rozložení práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele v rámci pracovněprávního vztahu. Zaměstnanec očekává, že i v pracovněprávním vztahu bude přiměřeně zachováno jeho právo na soukromí, jehož součástí je i právo na ochranu osobních údajů, a že tato práva bude zaměstnavatel respektovat. Právem zaměstnavatele je pak vyžadovat efektivní výkon práce ze strany zaměstnance a chránit své aktivity před nebezpečnými incidenty, jako je například protiprávní únik dat, zpronevěra majetku či jiná trestná činnost páchaná zaměstnancem.

Princip subsidiarity

Před zahájením monitorování by měl zaměstnavatel provést důkladnou analýzu toho, jaké zájmy monitorováním zaměstnanců chránit, a zvážit, zda nelze zájmy či majetek chránit jiným způsobem než monitorováním zaměstnanců.

GDPR ve svém čl. 35 stanoví, že pokud je pravděpodobné, že určitý druh zpracování, zejména při využití nových technologií, bude s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob, provede správce před zpracováním posouzení vlivu zamýšlených operací zpracování na ochranu osobních údajů (tzv. „**DPIA**“). V případě rozsáhlého automatizovaného zpracování údajů či profilování i Pracovní skupina WP29 (nyní Evropský sbor pro ochranu osobních údajů) doporučuje posouzení vlivu provést. Posouzení vlivu zaměstnavateli poslouží jako prostředek eliminace rizika zásahu do zaručených práv zaměstnance a současně jako nástroj pro osvědčení compliance, neboť pomůže zaměstnavateli nejen splnit požadavky GDPR, ale také prokázat, že byla přijata vhodná opatření k zajištění a doložení souladu s GDPR.

Provedení DPIA lze doporučit zejména v těch případech, kdy bude docházet ke sledování zaměstnanců dle § 316 odst. 2 a 3 ZP. Sledováním lze rozumět delší dobu trvající nebo opakované systematické kontrolování zaměstnance prostřednictvím monitorovacího prostředku. Sledování

je tak jedna z operací, která v sobě zahrnuje zpracování osobních údajů, neboť bez osobních údajů by monitoring neměl význam. Cílem zaměstnavatele je zde ztotožnit osobu a případně vyvodit důsledky z jednání, které bylo předmětem monitoringu.

Informační povinnost

GDPR v čl. 12 zakotvuje povinnost správce mít transparentní, srozumitelná a snadno dostupná pravidla pro zpracování osobních údajů a výkon práv subjektu údajů. Tato povinnost je promítnutím zásady transparentnosti a jejím cílem je poskytnout všem subjektům údajů, tedy i zaměstnancům, dostatek informací o tom, jaké údaje a jakým způsobem správce zpracovává.

Zaměstnavatel je povinen předem informovat zaměstnance o tom, jaké údaje budou shromažďovány, o rozsahu kontroly a o způsobu jejího provádění – kde a po jakou dobu budou údaje uchovány, kdo k nim má přístup, zda a za jakých podmínek smí během pracovní doby posílat soukromé e-maily, jaký je postup při otevírání e-mailů během delší nepřítomnosti, zda smí v pracovní době používat internet pro soukromé účely, jaká jsou bezpečnostní opatření na zabránění neoprávněného přístupu atd. Zaměstnavatel by měl tuto povinnost plnit vůči zaměstnancům v plném rozsahu a předem, tedy ještě před vznikem pracovněprávního poměru. Vhodným prostředkem, prostřednictvím kterého lze zaměstnance informovat o všech opatřeních, která zaměstnavatel přijal, je například pracovní řád či jiný vnitřní předpis.

Informační povinnost je jednou ze zásadních povinností zaměstnavatele, kterou se mimo jiné zabýval také Evropský soud pro lidská práva ve věci [Barbulescu proti Rumunsku](#).⁵ Dle soudu, pokud chce zaměstnavatel sledovat komunikaci svých zaměstnanců, musí o takové možnosti a také o rozsahu kontroly pracovníky předem informovat. Z rozhodnutí soudu lze dovozovat, že samotné

⁵ O tomto rozhodnutí jsme Vás informovali prostřednictvím našeho [Privacy Flashe](#).

oprávnění zaměstnavatele provádět kontrolu je nedostačující a zaměstnavatel je tak povinen zaměstnance předem na kontrolu upozornit.

Závěrem

Internet a elektronická komunikace se staly neoddělitelnou součástí pracovního života, a proto je důležité respektovat, kde je hranice mezi soukromím a kontrolou pracovních povinností zaměstnanců. Z uvedených podmínek vyplývá,

že obecně by zaměstnavatel neměl své zaměstnance monitorovat, pokud k tomu nemá závažný důvod, případně lze sledování provádět pouze namátkově. Závažné důvody musí spočívat ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele. Není však možné obecně určit, kdy jsou tyto závažné důvody spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele naplněny, resp. kterých všech činností se výjimka týká. Naplnění podmínek je třeba zkoumat v každém konkrétním případě a zároveň zajistit, aby opatření zaměstnavatele dopadající na soukromí zaměstnance bylo přiměřené jeho účelu.

Autoři:

Robert Nešpůrek | Partner

Jaroslav Šuchman | Senior advokát

Ján Jaroš | Advokátní koncipient

HAVEL & PARTNERS je právnickou firmou roku 2018 v kategorii Duševní vlastnictví

Právo duševního vlastnictví představuje jednu z nejvýznamnějších a neustále rostoucích právních specializací kanceláře. Právní tým pod vedením partnera a spoluzakladatele kanceláře Roberta Nešpůrka a partnera Ivana Rámeše patří s počtem 15 právníků mezi vůbec největší poradenskou skupinu s tímto zaměřením v ČR a na Slovensku. „K úspěšnému budování brandu a ochraně inovativních nápadů patří také jejich právní ochrana. Velice nás těší, že naše po léta budované know-how vyhledává stále více klientů – ať už jde o tuzemské společnosti expandující do zahraničí, významné globální korporace nebo podnikatele, kteří bojují proti padělkům. Jsme rádi, že se tato úspěšná spolupráce promítla do vítězství v kategorii Duševní vlastnictví,“ říká Robert Nešpůrek.

HAVEL & PARTNERS je podle globálního on-line srovnávače právních služeb právnickou firmou roku pro oblast IT práva v ČR

Naše kancelář získala cenu společnosti Global Law Experts pro rok 2018 (2018 Global Law Experts – Annual Award) za nejlepší právnickou firmu v České republice poskytující právní poradenství v oblasti práva informačních technologií (IT Law – Law Firm of the Year in the Czech Republic – 2018). „Specializovaný tým naší advokátní kanceláře, který se kromě informačních technologií věnuje rovněž oblasti telekomunikací, médií, e-commerce a ochraně osobních údajů (nyní zejména v souvislosti s obecným nařízením o ochraně osobních údajů – GDPR), je jedním z největších v České republice a na Slovensku. Mezi naše klienty patří nejvýznamnější subjekty působící v oblasti informačních technologií a investoři, kteří se při rozšiřování svých portfolií zaměřují na investice do technologických firem. Mezinárodní ocenění Global Law Experts pro nás představuje důležitou zpětnou vazbu o kvalitě našich služeb,“ říká Robert Nešpůrek, partner kanceláře a vedoucí poradenské skupiny pro IT právo.

Outsourcing výkonu činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO)

Jednou z významných nových povinností správců i zpracovatelů osobních údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) je povinnost zajistit tzv. pověřence pro ochranu osobních údajů (či **DPO** z anglického „Data Protection Officer“).

Vzhledem k tomu, že činnostmi DPO může být pověřen i externí subjekt, bude řada organizací zvažovat outsourcing. Advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS má dlouholeté zkušenosti s poradenstvím v oblastech ochrany osobních údajů i informačních technologií, a proto se rozhodla nabídnout službu výkonu činnosti DPO a další dlouhodobé podpory v oblasti GDPR compliance ve spolupráci s nově založenou společností **FairData Professionals a. s.**, která má plný přístup ke kapacitám, know-how a zkušenostem advokátní kanceláře.

Nabízené služby

- outsourcing výkonu činnosti DPO správcům i zpracovatelům osobních údajů, kterým jmenování DPO ukládá zákon nebo kteří se sami dobrovolně rozhodnou DPO jmenovat
- odborná podpora pro DPO jmenovaného z řad zaměstnanců či lokální podpora zahraničního DPO (jmenovaného např. na úrovni skupiny)
- výkon činnosti quasi-DPO, neoficiálního „pověřence“, který bude organizaci průběžně podporovat a monitorovat soulad zpracovávání s GDPR
- další podpora a poradenství v oblasti bezpečnosti dat a compliance

Výhody naší služby

- **stabilita a profesionalita:** jsme odborníky v oblasti ochrany osobních údajů již více než 12 let a trvale budujeme silný a stabilní tým, neboť jsme přesvědčeni o výhodách, které Vám přináší dlouhodobá spolupráce se spolehlivým partnerem
- **relevance:** pracujeme v mnoha sektorech a známe potřeby klientů; výsledkem aplikace GDPR by mělo být řešení, které adekvátně pokryje rizika a zároveň umožní rozvoj podnikání
- **zvyšování hodnoty:** rozumíme správné aplikaci GDPR jako příležitosti pro moderní přístup k využívání dat v podnikání a zvyšování reputace
- **riziková orientace:** nejsprávnější řešení není vždy to nejkonzervativnější, také u investic do ochrany osobních údajů je třeba zvažovat jejich reálné přínosy pro ochranu subjektů údajů
- **komplexní odbornost:** náš tým kombinuje odbornost v právu i IT
- **synergie:** výkon DPO nemusí být nákladově marginální, naše služba však bude těžit z úspor z rozsahu
- **efektivita:** jako DPO budeme podrobně znát Vaši organizaci a můžeme účinně vyhodnotit změny, které zamýšlíte zavádět v oblasti zpracování osobních údajů
- **prevence:** formou konkrétního doporučení na změny ve Vaší organizaci Vás upozorníme na změny v právních předpisech, novou judikaturu či vývoj v aplikační praxi
- **dlouhodobost:** naší vizí je stát se jedním z významných poskytovatelů této služby a poskytovat spolehlivou, dlouhodobou podporu našim klientům

Robert Nešpůrek | Partner | T: +420 255 000 949 | E: robert.nespurek@havelpartners.cz
Richard Otevřel | Counsel | T: +420 255 000 943 | E: richard.otevrel@havelpartners.cz

Novela zákona o ochranných známkách v Čechách a na Slovensku – co vše nás čeká?

Dne 1. 1. 2019 nabyla v České republice účinností novela zákona o ochranných známkách¹ („Novela“), která je projevem transpozice evropské regulace s cílem revidovat stávající systém ochranných známek a vytvořit podmínky pro zvýšení jeho kvality. Ve Slovenské republice nabyla novela transponující novou evropskou úpravu účinností 14. 1. 2019. Novela je poměrně rozsáhlá a přináší zejména pro vlastníky ochranných známek několik důležitých změn. Úřad průmyslového vlastnictví v České republice i na Slovensku například přestane z úřední povinnosti zamítat nové přihlášky ochranných známek, které jsou shodné se staršími zapsanými ochrannými známkami. Může tak nastat situace, kdy příslušný úřad bez vědomí vlastníka zapíše identickou ochrannou známku.

Důvody a okolnosti Novelu

Novelou byla do českého právního řádu transponována směrnice (EU) 2015/2436² („Směrnice“), jejímž cílem je vytvořit účinnější, rychlejší a jednodušší systém ochranných známek, který povede k podpoře dobře fungujícího vnitřního trhu, účinnější ochraně ochranných známek a omezení nekonzistentnosti systémů ochrany na úrovni členských států EU. V tomto ohledu se Novela dotýká jak hmotněprávních, tak procesněprávních ustanovení zákona o ochranných známkách. V souvislosti s Novelou je nutné si uvědomit, že právní úprava ochranných známek byla v České republice naposledy zásadněji měněna v roce 2003 a jedná se tak o revizi po více než 15 letech.

Co s sebou Novela zejména přináší?

Jednotlivé změny se dotýkají širokého spektra oblastí, Novela však především:

- vypouští obligatorní požadavek grafického vyjádření ochranné známky, který brání přihlašování netradičních ochranných známek (např. zvukových, pohybových či holografických),
- upouští od důvodu zamítnutí přihlášky ochranné známky na základě starší shodné ochranné známky, resp. ochranné známky obsahující shodný prvek, chráněné pro shodné výrobky a služby v řízení z moci úřední,
- upřesňuje důvody pro zamítnutí ochrany či neplatnost,
- zavádí ustanovení o nedostatku rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména starší ochranné známky, který brání prohlášení zapsané ochranné známky za neplatnou,

- umožňuje vlastníkovi ochranné známky zakázat užívání označení jako název nebo obchodní firmu nebo jako jejich součást,
- zakotvuje právo zakázat přípravné kroky ve vztahu k používání obalů nebo jiných prostředků,
- stanovuje oprávnění vlastníka ochranné známky bránit třetím osobám v přepravě neoprávněně označených výrobků do celního území členského státu, aniž by byly propuštěny do volného oběhu v rámci trhu EU,
- doplňuje požadavek na doložení užívání starší ochranné známky v řízení o námitkách, jakož i v řízení o porušení práv k ochranné známce,
- zavádí úpravu tzv. certifikační ochranné známky.

Jeden z konkrétních příkladů dopadu Novelu

Do nabytí účinnosti Novelu Úřady průmyslového vlastnictví v České republice i na Slovensku fungovaly tak, že pokud obdržely novou přihlášku ochranné známky, která byla shodná se staršími ochrannými známkami zapsanými pro shodné výrobky a služby („konfliktní označení“), pak takovou přihlášku zamítly. Úřady se tímto konfliktem zabývaly automaticky. Aniž by vlastník starší ochranné známky věděl, že je shodné označení přihlašováno, byla tato přihláška konfliktního označení úřady zamítnuta a nová ochranná známka nebyla zapsána. Tento postup, pokud jde o Českou republiku, vyplýval před Novelou z § 6 zákona o ochranných známkách.

V obou státech byl však výše uvedený postup zrušen. V souladu se Směrnicí se důvod zamítnutí přesunul mezi tzv. relativní námitkové důvody, konkrétně do ustanovení § 7 odst. 1 písm. a). V důsledku této změny již úřady od ledna 2019 nebudou konfliktní označení z úřední povinnosti zamítat.

Prakticky to znamená, že nové přihlášky konfliktních označení budou úřady automaticky zveřejňovat v rejstřících ochranných známek, a pokud proti nim nebudou ve lhůtě 3 měsíců podány vlastníky starších shodných ochranných známek námitky, budou tato konfliktní označení platně zapsána. Uvedená změna se dotkne nejen přihlášek podaných až po účinnosti Novelu, ale též přihlášek podaných ještě před její účinností, které dosud nebyly zveřejněny.

Dle důvodové zprávy byl zrušením tohoto ustanovení odstraněn nepoměr v postavení vlastníků ochranných známek v řízeních před národními úřady a řízeních před EUIPO.

¹ Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochranných známkách).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách.

Řešení pro vlastníky

Tato změna znamená, že to budou sami vlastníci zapsaných ochranných známek, kteří by si měli aktivně hlídat zveřejněné nové přihlášky ochranných známek a v případě přihlášky konfliktního označení podat námitky do 3 měsíců od jejich zveřejnění.

V opačném případě budou konfliktní označení zapsána jako platné ochranné známky, což může pro vlastníky starších známek představovat velmi nepříjemnou, byť stále řešitelnou, situaci. Již zapsané ochranné známky je samozřejmě možné zneplatnit nebo zrušit, ale jedná se o finančně a časově náročnější postup.

Vhodným způsobem, jak předejít registraci konfliktního označení, je pravidelný monitoring nových přihlášek (jedná se o automatizovaný, zpravidla měsíční monitoring, na základě kterého je možné zavčas identifikovat nejen konfliktní označení, ale také přihlášky, které mohou být podobné starším ochranným známkám). Naše advokátní kancelář tuto službu pro své klienty zajišťuje již řadu let. O konfliktních označeních klienty v pravidelných intervalech informujeme a následně typicky zahajujeme námitkové řízení nebo iniciujeme jednání s přihlašovatelem za účelem zpětvzetí přihlášky konfliktního označení.

Související změny

Vedle uvedeného počítá česká Novela se změnami v rámci zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, a to z důvodu transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/943 ze dne 8. června 2016 o ochraně nezveřejněného know-how a obchodních informací (obchodního tajemství) před jejich neoprávněným získáním, využitím a zpřístupněním. Nově tak budou v tomto zákoně výslovně zakotvena ustanovení poskytující oprávněným osobám ochranu v případě porušení jejich obchodního tajemství. V této souvislosti se změnil i samotný název zákona na „zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství“.

Bude zajímavé sledovat, jak se do činnosti úřadů promítnou některé výše uvedené zásadnější změny, zejména požadavek na doložení užívání starší ochranné známky v řízení o námitkách nebo vypuštění výše diskutovaného § 6. Lze očekávat nárůst námitkových řízení stejně jako prodloužení doby k vyřízení jednotlivých řízení. Při přihlašování nových – netradičních – druhů ochranných známek pak pravděpodobně nelze očekávat prudký nárůst a tyto registrace budou častější spíše v souvislosti se širší územní platností jako ochranné známky EU.

Autoři:

Ivan Rámeš | Partner
Radek Riedl | Advokát

Ocenění v prestižním mezinárodním žebříčku World Trademark Review 1000 mapujícím nejvýznamnější kanceláře

Naše kancelář byla zařazena do aktuálního vydání uznávaného mezinárodního žebříčku World Trademark Review 1000, který každoročně mapuje nejvýznamnější poradenské subjekty a individuální experty v oblasti ochrany duševního vlastnictví a ochranných známek ve více než 80 světových jurisdikcích. Podkladem pro vyhodnocení je rozsáhlý průzkum trhu a zpětná vazba od subjektů, které v daném tržním segmentu využívají příslušné poradenské služby. Kromě kanceláře publikace uvádí i tři specialisty HAVEL & PARTNERS pro oblast IP práva – partnery Ivana Rámeše, Roberta Nešpůrka a advokátku Terezu Hrabákovou. „Velice nás těší, že i v roce 2019 je naše poradenská skupina specializující se na právo duševního vlastnictví oceňována jako jedna z nejlepších praxí v České republice. Navazujeme tak na závěr loňského roku, kdy jsme se stali Právníčkou firmou roku v kategorii Duševní vlastnictví. Ocenění WTR 1000 si vážíme o to více, že vychází nejen z naší odvedené práce, ale především z hodnocení klientů, a také ostatních významných advokátních a patentových kanceláří, které na trhu působí a které nás samy doporučily. Jsem rád, že naši klienti, mezi něž patří tuzemské společnosti expandující do zahraničí, významné globální korporace nebo podnikatelé, kteří bojují proti padělkům, si nás vybrali proto, že si uvědomují, nakolik je dnes k úspěšnému budování brandu a ochraně inovativních nápadů zapotřebí také jejich právní ochrana,“ říká Ivan Rámeš, jeden z trojice právníků HAVEL & PARTNERS doporučený publikací World Trademark Review 1000 pro rok 2019.

Služby v oblasti práva duševního vlastnictví

Právo duševního vlastnictví představuje jednu z nejvýznamnějších právních specializací naší kanceláře. Poskytujeme specializované právní služby v oblasti autorských děl, ochranných známek, průmyslových vzorů, patentů, práv k databázím i ostatních druhů nehmotných statků. Právní tým věnující se této agendě patří při počtu 20 právníků mezi vůbec největší v České republice a na Slovensku.

Dlouhodobě se zaměřujeme také na problematiku vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, tedy na oblast **padělků a nedovolených napodobenin** a související celní a soudní řízení.

Provádíme pravidelné **monitoringy konfliktních přihlášek ochranných známek** a v dohodnutých intervalech informujeme klienty o těchto přihláškách a navrhujeme vhodnou strategii.

S právem duševního vlastnictví také souvisí naše zaměření na nekalou soutěž a na oblast mediálního práva – věnujeme se problematice reklamy, ochrany osobnosti a disponujeme také specifickým know-how ve vztahu k filmovým právům a nastavení smluvních vztahů mezi jednotlivými účastníky tvorby filmového díla.

Zajišťování odpovídající ochrany práv duševního vlastnictví

- známkoprávní strategie v rámci ČR, SR, EU i zbytku světa
- ochrana clientského portfolia – monitoring konfliktních registrací třetích stran v jakékoli zemi světa
- komplexní služby správy portfolií nehmotných statků a zvyšování hodnoty značky
- registrace práv na národní i mezinárodní úrovni
- rešerše v souvislosti s ochrannými známkami
- ochrana děl chráněných autorským právem
- jednání s organizacemi pro kolektivní správu práv duševního vlastnictví
- ochrana před nelegálními dovozy zboží a paralelními dovozy

Transakční podpora a sjednávání smluv

- převody a postoupení registrovaných i neregistrovaných práv duševního vlastnictví
- licence k právům duševního vlastnictví
- IP smlouvy se zaměstnanci, zaměstnanecká díla
- franšízové smlouvy
- due diligence a další druhy právních šetření
- transfery technologií

Řešení sporů

- zastupování ve sporech v souvislosti s ochrannými

známkami, patenty a v dalších druzích sporů v oblasti duševního vlastnictví

- zajištění předběžných opatření
- podpora při zajišťování důkazních prostředků
- obhajoba proti neodůvodněným nárokům
- příprava odpovídající strategie pro obhajobu a zastupování klienta u soudu

Boj proti padělkům a napodobeninám

- monitoring a zajišťování padělků a nedovolených napodobenin ve všech segmentech jejich prodeje či distribuce – při dovozu zboží do České republiky, při vývozu zboží, na vnitřním trhu v obchodech, stánkách, tržištích a na Internetu
- zajištění likvidace napodobenin a padělků, podávání žalob a trestních oznámení proti porušovatelům, uzavírání dohod o náhradě škody
- aktivní spolupráce s celní správou a Českou obchodní inspekcí

Filmová práva a využívání filmových pobídek

- vhodné nastavení smluvního zajištění vztahů financérů, producentů, koproducentů a servisních společností
- kontrola rizikových aspektů státní podpory (zejména ve vztahu k nepřevoditelnosti nároků z filmových pobídek)

Návrh směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů aneb hromadné žaloby na evropský způsob

Evropská komise předložila návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady 2018/0089 (COD) o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů,¹ který modernizuje a nahrazuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů. Návrh vzbudil vlnu kritiky ze strany odborné veřejnosti, včetně Rady evropských advokátních komor (CCBE). V českém právním prostoru, kde paralelně probíhá příprava národní legislativy týkající se hromadných žalob, je diskuse o to zajímavější.

Účel nové úpravy

Cílem navrhované směrnice je zaručit evropským spotřebitelům rychlou a efektivní ochranu jejich práv, pokud byla porušena v důsledku nekalých obchodních praktik obchodníků. Směrnice přitom obsahuje výčet právních předpisů, jejichž porušení zakládá právo spotřebitele bránit se prostřednictvím tzv. reprezentativních žalob (což je termín používaný směrnicí pro žaloby hromadné). Tento výčet zahrnuje řadu odvětví včetně např. finančních služeb, energetiky, zdravotnictví, životního prostředí, cestování, turismu a telekomunikací.

Uplatnění nároku spotřebitelem

Na rozdíl od amerického modelu, kde jsou hromadné žaloby spjaty převážně s aktivní činností advokátů, je podle navrhované směrnice možné reprezentativní žalobu podat výhradně prostřednictvím tzv. kvalifikované osoby. Kvalifikovaná osoba jako reprezentant skupiny bude pak v řízení zastupovat zájmy všech dotčených spotřebitelů. Návrh předpokládá, že těmito osobami budou neziskové organizace založené podle práva členského státu a zapsané v příslušném veřejném registru. Návrh sice uvádí, že implementací směrnice nebude dotčena možnost členského státu přijmout či zachovat si na národní úrovni jiné prostředky ochrany kolektivních zájmů spotřebitelů, s možností dalších subjektů, např. advokátů, zastupovat spotřebitele v postavení tzv. kvalifikované osoby však prozatím nepočítá.

Kvalifikované osoby budou moci u soudu či správního orgánu² uplatnit žalobou všechny nároky, které by mohl uplatnit jednotlivý spotřebitel. Mohou se tedy domáhat zejm. náhrady škody, poskytnutí slevy, vrácení bezdůvodného obohacení, požadovat zdržení se určité činnosti nebo její zákaz nebo naopak příkaz, že podnikatel je v určité

činnosti povinen pokračovat. Za tímto účelem bude možné žádat i vydání předběžného opatření. Podáním žaloby se staví promlčecí doba pro uplatnění jakýchkoliv nároků na odškodnění, pokud takové nároky promlčení podléhají.

Kvalifikované osoby ponese veškeré náklady řízení o reprezentativní (hromadné) žalobě, a to včetně případných nákladů spojených s neúspěchem v řízení. V počáteční fázi řízení proto budou muset kvalifikované osoby doložit, že disponují dostatečnými finančními prostředky na vedení sporu a také jakým způsobem tyto prostředky získaly. Konkrétní způsob financování kvalifikovaných osob návrh směrnice neřeší. S ohledem na jejich navrhovaný neziskový charakter lze však očekávat, že budou muset být financovány především ze státních příspěvků.

Kvalifikovaná osoba bude rovněž povinna o probíhajícím sporu vhodným způsobem poskytovat informace tak, aby měli další dotčení spotřebitelé možnost svá práva v tomto řízení uplatnit. Návrh směrnice zatím neřeší, zda spotřebitelé budou muset do zahájeného řízení aktivně vstoupit (tzv. *opt-in* varianta), či budou do řízení zahrnuti automaticky a budou z něho muset naopak vystoupit, pokud budou chtít svá práva uplatňovat individuálně (tzv. *opt-out* varianta). Z některých ustanovení návrhu směrnice však vyplývá, že směřuje spíše k variantě *opt-out*.

Ochrana obchodníků před šikanózními reprezentativními žalobami

Komise zdůrazňuje, že reprezentativní žaloby nemají být nástrojem šikany vůči obchodníkům, kterým řízení může způsobit značné škody i v případě, že bude rozhodnuto v jejich prospěch (negativní medializace, povinnost vydat citlivé dokumenty či poskytnout informace na výzvu soudu atd.). Aby bylo zajištěno, že nedojde ke zneužití tohoto institutu, počítá se s tzv. *certifikační fází* řízení. V této fázi příslušný orgán (tedy zejm. soud) předběžně posoudí, zda je reprezentativní žaloba opodstatněná a zda je možné ji projednat. Až po této certifikační fázi bude následovat zveřejnění informace o podání žaloby ve sdělovacích prostředcích. Podle návrhu směrnice lze navíc žalobou vymáhat pouze částku ekvivalentní skutečné újmě. Návrh tedy nepočítá s institutem tzv. *punitive damages* (tedy přiznání finanční částky přesahující vzniklou újmu za účelem plnění represivní funkce), jejichž náhrady se mohou spotřebitelé domáhat např. v americkém modelu.

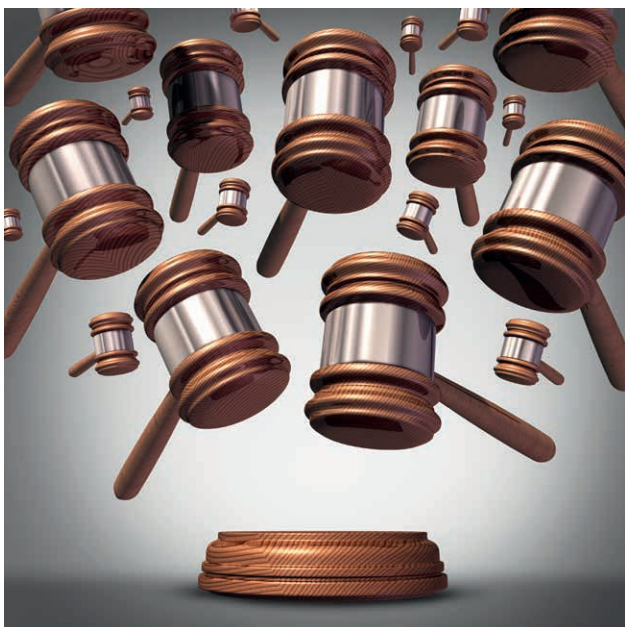
¹ Oficiální český překlad pracuje s pojmem „zástupné žaloby“ jako překladem anglického „representative actions“. Vhodnější by však bylo zachovat termín „reprezentativní žaloba“ (v řízení o této žalobě je účastník reprezentován jiným subjektem), který je již odbornou veřejností užíván a který je pro tento účel výstižnější.

² Návrh směrnice ponechává státům volnost v určení konkrétního postupu a příslušného orgánu.

Rozhodnutí

Návrh směrnice akcentuje, že dosažení smíru je optimální variantou ukončení sporu. Každý mimosoudní smír však musí být schválen soudem tak, aby nedošlo ke zneužití řízení na úkor spotřebitelů.

Pokud bude soudem vydáno konečné rozhodnutí, bude toto představovat překážku věci rozhodnuté pro stejné porušení právních předpisů u téhož obchodníka. Ve výjimečných případech pak může být vydáno pouze deklaratorní rozhodnutí, že obchodník povinnost stanovenou v právních předpisech porušil. Samotné vymáhání kompenzace pak bude jednotlivými spotřebiteli řešeno individuálně. Takové rozhodnutí lze očekávat v případech vyšších škod, které nelze jednoduše paušálně určit.

Proti rozhodnutí prvoinstančního soudu bude přípustné odvolání a bude též dána možnost v odůvodněných případech žádat vydání rozhodnutí, které zúčastněné straně v souladu s vnitrostátním právem poskytne odklad výkonu rozhodnutí. Konečné rozhodnutí bude obchodník povinen zveřejnit tak, aby se o tomto rozhodnutí dozvěděli (měli šanci dozvědět) všichni dotčení spotřebitelé.

Zvláštností návrhu směrnice je pak povinnost státu stanovit systém penalizací pro případ, že obchodník nebude

pravomocné rozhodnutí respektovat. Tím do systému hromadných žalob vstupuje i veřejnoprávní prvek kontroly výkonu rozhodnutí. Vhodné je rovněž zmínit, že pokud se výše náhrady škody bude pohybovat v intencích tzv. bagatelního sporu, nebude tato náhrada vyplacena spotřebitelům, ale bude rozdělena mezi organizace na ochranu spotřebitele. Hranice bagatelní výše náhrady škody však není v návrhu směrnice stanovena.

Přeshraniční hromadné žaloby

Podávání přeshraničních hromadných žalob se na úrovni EU potýká s celou řadou překážek. Cílem směrnice je tyto překážky odstranit. Podle analýzy předložené Evropskou komisí bylo za účinnosti stávající směrnice 2009/22/ES vedeno přeshraniční reprezentativní řízení v necelých třech desítkách případů.

Členské státy jsou proto podle návrhu směrnice povinny zajistit možnost podání reprezentativní žaloby u soudu členského státu jednou či více kvalifikovanými osobami z různých členských států jednajícími společně v zájmu ochrany spotřebitelů. Zároveň mají členské státy odstranit překážky, které by přeshraniční reprezentativní řízení neúměrně zatěžovaly.

Závěr

Předložený návrh směrnice si klade za cíl chránit spotřebitele před jednáním obchodníků, kteří mohou v některých případech sázet na to, že jednotlivec, který utrpí jen malou újmu, nebude její náhradu vymáhat. Aby tato ochrana fungovala, je třeba respektovat práva všech účastníků řízení a navrhnout efektivní systém procesního řešení. V tomto směru je s aktuální podobou směrnice spojena řada otázek. Největší kritika se snáší na model financování celého procesu ze strany státu a na vyloučení jiných než neziskových organizací z možnosti zastupovat spotřebitele. Diskuze se vede také o tom, jakým způsobem se budou spotřebitelé soudního řízení účastnit, jaká bude role soudů, kdo bude řízení reálně financovat či jaký bude vztah řízení o reprezentativní žalobě a případného insolvenčního řízení.

S těmito otázkami se potýká i český zákonodárce, který paralelně pracuje na návrhu zákona o hromadných žalobách, jenž má dopadat nejen na vztahy spotřebitelů a obchodníků, ale též na vztahy mezi obchodníky navzájem. Podle aktuálních informací má být návrh zákona připraven v první polovině roku 2019 k předložení Parlamentu ČR.

Autoři:

Dušan Sedláček | Partner
Denisa Rajdová | Advokátka

Od Svenssona ku Cordobe – prierez judikatúrou v oblasti sprístupňovania diel verejnosti

S hyperlinkami, respektíve hypertextovými odkazmi sa stretávame dennodenne na každom kroku naprieč internetovým priestorom bez osobitného pozastavenia. Výrazne urýchľujú a zjednodušujú náš prístup k dielam iných autorov nachádzajúcim sa na rôznych internetových stránkach. Článok približuje vývoj posudzovania „legálnosti“ takto zdieľaného obsahu prostredníctvom pestrej judikatúry SDEU.

Sprístupňovanie diela verejnosti je jedným zo základných spôsobov použitia autorského diela. Podľa autorského zákona je to šírenie diela takým spôsobom, aby k nemu mal jednotlivec prístup z miesta a v čase, ktorý si sám zvolí (napríklad práve prostredníctvom internetu k nahratému obrazu autora). Súdnemu dvoru Európskej únie („SDEU“) bolo doteraz predložené množstvo predbežných otázok týkajúcich sa sprístupňovania diel verejnosti, najmä vo vzťahu k podmienkam, za ktorých je za sprístupnenie diela verejnosti nutné považovať aj uvedenie odkazu na inú internetovú stránku. Pokúsime sa preto v našom článku poukázať na zásadné a prelomové rozhodnutia, ktoré predstavujú základný právny rámec pre ďalšiu rozhodovacia činnosť o tom, kedy je možné sprístupniť dielo formou hyperlinku aj bez osobitného súhlasu jeho autora.

Tam, kde to všetko začalo – Svensson a ostatní proti Retriever Sverige AB

Za prvé prelomové rozhodnutie, ktoré nastolilo základné smerovanie, môžeme označiť rozhodnutie vo veci Svensson a ostatní proti Retriever Sverige AB („Svensson“). Žalobcovia, ako autori novinových článkov zverejňovaných v novinách Göteborgs-Posten, podali žalobu proti spoločnosti Retriever Sverige, prevádzkujúcu internetovú stránku s hypertextovými odkazmi na články zverejnené na iných internetových stránkach. Namietali porušenie ich výlučného práva sprístupniť diela verejnosti a domáhali sa náhrady škody.

SDEU sa v tejto veci musel vysporiadať s predbežnými otázkami švédskeho súdu, či poskytnutie hypertextových odkazov na stránky, na ktorých sa nachádza autorské dielo, predstavuje sprístupnenie diela verejnosti podľa

článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti („Smernica“). Zároveň, či je rozhodujúce, či je prístup k stránke obmedzený, a či sa odkaz otvára na inej stránke alebo nie. Súd zaujímala aj možnosť členského štátu poskytnúť výlučnému právu autora, stanovením širšieho výkladu pojmu „sprístupnenie verejnosti“, väčšiu ochranu, ako uvádza článok 3 ods. 1 Smernice.

SDEU upriamil svoju pozornosť na výklad spojenia „sprístupnenie verejnosti“, pričom pre naplnenie podstaty sprístupnenia diela verejnosti konštatoval nevyhnutnosť, aby sa jednalo o „novú verejnosť“. Teda takú verejnosť, ktorú nositelia autorských práv nebrali do úvahy pri udelení povolenia k prvotnému sprístupneniu verejnosti. Vzhľadom k voľnému prístupu k predmetným internetovým stránkam, bez nutnosti registrácie alebo iných obmedzení, SDEU v tomto prípade zastával názor, že odkazy nesmerujú na novú verejnosť. Spôsob a formu zobrazenia stránok po kliknutí na príslušný odkaz nepovažoval za rozhodujúce. SDEU následne vylúčil možnosť členských štátov poskytnúť nositeľom práv väčšiu ochranu, ako im priznáva samotná Smernica.

GS Media BV a ďalšie spresnenie

Rozhodnutie SDEU vo veci GS Media BV („GS Media“) proti Sanoma Media Netherlands BV („Sanoma“) sme Vám už priblížili v staršom vydaní [EU Legal News \(I/2017\)](#), avšak vzhľadom na jeho dôležitosť si ho dovoľujeme spomenúť aspoň okrajovo.

Spoločnosť GS Media, prevádzkujúca investigatívny internetový portál opakovane zverejnila hypertextové odkazy na stránky, na ktorých boli nahraté fotografie, ku ktorým vykonávala autorské práva spoločnosť Sanoma a ktorá sa voči takémuto postupu ohradila.

Odišný prvok oproti prípadu Svensson tu predstavovala skutočnosť, že kým v prípade Svensson boli autorské diela, na ktoré odkazovali hypertextové odkazy, zverejnené so súhlasom autora, v prípade GS Media súhlas autora absentoval. Fotografie boli nahraté na viaceré internetové stránky nelegálne, a to tretími osobami.

SDEU vyslovil názor, že hypertextové odkazy prispievajú k riadnemu fungovaniu internetu, ako aj výmene názorov a informácií a preto je potrebné, aby k nim bolo pristupované citlivo. Následne sa v tomto rozhodnutí zaoberal dvoma základnými scenármi.

V prípade zverejnenia hypertextového odkazu osobou, ktorá tak nečiní za účelom dosiahnutia zisku, zaujal SDEU stanovisko, že sa nejedná o sprístupnenie diela verejnosti

ani porušenie autorských práv. Výnimku by tvorila situácia, pokiaľ by takáto osoba vedela, že príslušný odkaz sprístupňuje nelegálne publikované diela (napr. by bola na to upozornená samotným autorom).

Oproti tomu v prípade zverejnenia hypertextového odkazu osobou, konajúcou za účelom dosiahnutia zisku, predpokladal vyvrátenú domnienku vedomosti takejto osoby o protiprávnosti zverejnenia autorského diela a teda takéto umiestnenie hypertextových odkazov považoval za porušenie autorského práva k príslušným dielam.

Prípado Cordoba – Land Nordrhein-Westfalen proti Dirk Renckhoff

Zásadným a relatívne čerstvým rozhodnutím zo 7. 8. 2018 je aj rozhodnutie SDEU v prípade Cordoba. Rozhodnutie prináša odlišný prístup SDEU k posúdeniu sprístupnenia diela novej verejnosti v prípade vytvorenia kópie diela a jeho nového nahratia na internetové stránky oproti prístupu pri posudzovaní sprístupnenia diela formou hyperlinkov. Práve z dôvodu zodpovedania otázky, či SDEU uplatní aj v takomto prípade analogický postup ako pri hyperlinkoch, bolo toto rozhodnutie veľmi očakávané.

Skutkový stav v tomto prípade načrtla žiачka strednej školy, ktorá v školskom referáte použila fotografiu stiahnutú z cestovateľských internetových stránok. Referát bol následne umiestnený na internetovú stránku školy. Autor považoval takýto postup za neoprávnené sprístupnenie verejnosti a voči škole uplatnil nároky z porušenia autorských práv.

Spolkový súdny dvor položil SDEU predbežnú otázku, či je vloženie diela, ktoré je so súhlasom nositeľa autorského práva voľne prístupné pre všetkých užívateľov internetu na iných internetových stránkach, na verejne prístupné internetové stránky sprístupnením verejnosti v zmysle článku 3 ods. 1 Smernice v prípade, ak je dielo najprv skopírované na server a odtiaľ nahrané na internetové stránky.

Napriek argumentácii žalovaného, vo svetle predchádzajúcej judikatúry, že už prvotné sprístupnenie diela (na ktoré sa odkazuje) mohol potenciálne zhladnúť každý užívateľ internetu a neexistuje tak verejnosť, ktorá by voči dielu bola nová, dospel SDEU k záveru, že v posudzovanom prípade bolo dielo sprístupnené novej verejnosti.

SDEU svoje stanovisko podložil najmä tým, že takýmto postupom by hrozilo vyčerpanie práv autora k dielu, ďalej nemožnosťou autora ukončiť sprístupnenia diela len odstránením pôvodne sprístupneného diela a v neposlednom

rade aj rozhodujúcou úlohou žalovaného pri sprístupnení diela, kedy dielo sám stiahol, skopíroval a následne opätovne zverejnil.

V kontraste s rozhodnutiami vo veciach Svensson a GS Media vyslovil SDEU názor, že takéto uverejnenie diela na internetovej stránke bez súhlasu jeho autora už neprispieva v rovnakom rozsahu k riadnemu fungovaniu internetu tak, ako je to v prípade hypertextového odkazu.

Na základe vyššie uvedených argumentov teda dospel SDEU k odlišeniu takejto situácie od jednoduchého zverejnenia internetového odkazu. Zatiaľ čo v prípade internetových odkazov nová verejnosť dotknutá nie je, v prípade vytvorenia kópie už môžeme hovoriť o sprístupnení verejnosti, ktorú autor nebral do úvahy pri prvotnom sprístupnení.

Ako teda postupovať?

Ako môžeme vidieť, judikatúra vo veciach sprístupňovania diel verejnosti, či už prostredníctvom hyperlinkov, alebo aj vytvorením kópie diela, sa neustále vyvíja. V nadväznosti na vyššie uvedenú doterajšiu rozhodovaciu prax SDEU môžeme identifikovať základné predpoklady, za ktorých je možné ďalej sprístupniť autorské dielo aj bez súhlasu pôvodného autora.

V prvom rade musí byť takéto dielo voľne dostupné, bez potreby registrácie alebo predplateného obsahu. Za podmienky, že je takéto dielo publikované so súhlasom autora, je možné naň ďalej odkazovať. Pokiaľ by však absentoval súhlas autora, tak ako v prípade GS Media, je nutné rozlišovať ďalšie skutočnosti, a to či osoba, ktorá naň odkazuje, nekoná za účelom dosiahnutia zisku, respektíve či nemohla inak vedieť o jeho nelegálnom zdieľaní. V prípade existencie čo i len jednej z týchto dvoch skutočností by sa totiž už mohlo jednať o potenciálny zásah do autorských práv.

Špecifickú situáciu predstavuje prípad Cordoba, kedy na rozdiel od prípadov Svensson či GS Media nebol zverejnený hyperlink, odkazujúci na dielo, ale prostredníctvom skopírovania a nového nahratia priamo dielo samotné. SDEU pri takomto sprístupnení diela považoval za novú verejnosť aj užívateľov, ktorí mohli vidieť už pôvodné sprístupnené dielo, avšak za súčasnej koexistencie ďalších pojmových znakov (aktivity žalovaného pri stiahnutí diela, jeho skopírovaní a opätovnom nahratí a nemožnosti autora dielo priamo odstrániť), a takéto konanie je možné považovať za porušenie autorských práv pôvodného autora.

Autori:

Štěpán Štarha | Partner

Róbert Gašparovič | Advokátsky koncipient

Přechod práv a povinností zaměstnanců ve světle rozhodnutí SDEU

Soudní dvůr Evropské unie („SDEU“) ve svém nedávném rozhodnutí vyslovil názor, že ani pětiměsíční přerušení poskytování služby nemusí být překážkou pro to, aby došlo k automatickému přechodu zaměstnanců na nového poskytovatele služby.

Původní spor

Rozhodnutí pátého senátu SDEU ve věci C-472/16 bylo vydáno na základě předběžné otázky, kterou SDEU položil španělský Tribunal Superior de Justicia de Castilla y León (vrchní soud Kastilie a Leónu). Tato předběžná otázka vyvstala ze sporu vedeného před tamními soudy mezi Jorgem C. Sigüenzou a samosprávou města Valladolid, společností In-pulso Musical SC a společností Músicos y Escuela.

Město Valladolid dlouhodobě provozovalo hudební školu, přičemž v roce 1997 vypsal výběrové řízení na provozovatele této školy, kterým se stala společnost Músicos y Escuela. K tomuto účelu město Valladolid poskytlo společnosti Músicos y Escuela prostory i nezbytné hudební nástroje a další vybavení. Nicméně vzhledem k úbytku žáků hudební školy a celkovým finančním potížím společnosti Músicos y Escuela ke konci března 2013 předčasně ukončila smlouvu s městem Valladolid na provozování hudební školy a všechny své zaměstnance v dubnu 2013 propustila z organizačních důvodů. Pan Sigüenza byl jedním z těchto zaměstnanců a měl za to, že jeho pracovní poměr byl ukončen neplatně a že jeho pracovní právní vztah měl automaticky přejít na nového provozovatele hudební školy, společnost In-pulso Musical SC, neboť tato společnost vyhrála výběrové řízení na nového provozovatele hudební školy vypsané městem Valladolid a zahájila

svou činnost, s vlastními novými zaměstnanci, v září 2013, tedy 5 měsíců poté, co byl původní provoz hudební školy ukončen. Město Valladolid novému provozovateli svěřilo do užívání stejné prostory a vybavení, které dříve používala společnost Músicos y Escuela.

Postoj SDEU

Jednou z předběžných otázek směřovaných k SDEU bylo tedy posouzení, zda výše popsaným jednáním mohlo dojít k přechodu zaměstnanců na nového zaměstnavatele ve smyslu Směrnice 2001/23/ES¹ („Směrnice“).

SDEU nejprve připomněl již dříve vyslovené zásady vztahující se k přechodu zaměstnanců: (i) aplikace na všechny případy změn v rámci smluvních vztahů, (ii) irelevance převodu hmotného majetku, a (iii) důležitost okolnosti, zda si dotčená jednotka zachovává svou identitu, což vyplývá zejména ze skutečného pokračování v provozu nebo jeho převzetí. K určení, zda jsou tyto podmínky splněny, je vždy třeba vzít v úvahu všechny skutkové okolnosti charakterizující dotčenou operaci, k nimž patří zejména typ závodu, převedení nebo nepřevedení takových hmotných složek podnikání, jako jsou budovy a movitý majetek, hodnota nehmotných složek v době převodu, převzetí nebo nepřevzetí podstatné části původních zaměstnanců novým zaměstnavatelem, převedení nebo nepřevedení klientely, stupeň podobnosti činností vykonávaných před převodem a po převodu a délka případného pozastavení těchto činností.

Ve světle těchto zásad dospěl SDEU k závěru, že v daném případě se o „převod“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 Směrnice mohlo jednat. Tento závěr byl podpořen následujícími argumenty:

¹ Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodu podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů.

1. **převzetí hmotného vybavení** – hudební nástroje, zařízení a prostory byly převedeny na společnost In-pulso Musical SC, přičemž SDEU považuje za irelevantní, že tyto prostředky byly pouze poskytnuty k užívání a nebylo převedeno vlastnické právo k nim;
2. **nepřevzetí zaměstnanců** – v konkrétním případě se nejedná o odvětví, ve kterém se činnost zakládá především na pracovní síle, jelikož dotčená činnost vyžaduje zejména značné vybavení;
3. **převzetí poskytování služeb a rovněž žáků** – společnost In-pulso Musical SC převzala poskytování služeb hudební školy a s ním i žáky, kteří tuto školu navštěvovali;
4. **doba přerušení** – dočasné pozastavení činností, po dobu pouze několika měsíců, nemůže vyloučit, že si hospodářská jednotka zachová svou identitu; skutečnost, že velkou část doby, po kterou bylo provozování školy přerušeno, trvaly letní prázdniny, a škola by tedy fakticky po tuto dobu stejně nefungovala, hrála při celkovém rozhodování velkou roli.

Co se však týče samotného zaměstnance, v případě jeho propuštění SDEU dospěl k závěru, že k němu mohlo dojít „z hospodářských, technických nebo organizačních důvodů, se kterými jsou spojeny změny stavu zaměstnanců“. Jednalo by se tedy o zákonné propuštění, a to za předpokladu, že okolnosti, které vedly k propuštění všech zaměstnanců a opožděnému určení nového poskytovatele služeb, nepředstavují svévolné opatření, jehož cílem bylo zbavit tyto zaměstnance práv, která jim přiznává Směrnice.

Závěr pro praxi

Z tohoto rozhodnutí nelze automaticky vyvozovat, že by pětíměsíční přerušení poskytování služby nemohlo vyloučit uskutečnění přechodu, nicméně praxe by měla v návaznosti na vodítka SDEU opravdu pokaždé detailně zkoumat všechny okolnosti fungování podniků a faktory, které by mohly svědčit ve prospěch přechodu pracovněprávních vztahů. Upřednostňování realizace přechodu je ze strany SDEU evidentní.

Autorky:

Petra Sochorová | Counsel

Emu Drštičková | Právní asistentka

HAVEL & PARTNERS získala popáté v řadě titul nejžádanějšího zaměstnavatele mezi advokátními kancelářemi v ČR

Naše kancelář je již pátým rokem nejžádanějším zaměstnavatelem v České republice mezi advokátními kancelářemi. Vyplývá to z aktuálních výsledků ankety TOP Zaměstnavatelé, kterou již osmým rokem realizuje Asociace studentů a absolventů. Studenti právnických fakult s nejlepšími studijními výsledky navíc zařadili kancelář třetí rok po sobě na první místo v kategorii Právník, kde před HAVEL & PARTNERS dominovaly mezinárodní právnické firmy. Do ankety TOP Zaměstnavatelé 2019 se letos zapojilo celkem 11 577 studentů vysokých škol. „Máme velkou radost, že zůstáváme pro nastupující generaci právníků nejatraktivnějším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi v České republice. Tyto vynikající výsledky jsou pro nás potvrzením toho, že HAVEL & PARTNERS je silnou a etablovanou značkou,“

říká k aktuálnímu ocenění řídící partner kanceláře Jaroslav Havel. Výsledky studie TOP Zaměstnavatelé 2019 korespondují s postavením kanceláře na právním trhu. Ta je dlouhodobě největší a neúspěšnější tuzemskou advokátní kancelář, což dlouhodobě potvrzují i výsledky soutěže Právnická firma roku, v nichž HAVEL & PARTNERS jasně triumfovala. Firma v současné době zaměstnává ve svých kancelářích v Praze, Brně a Bratislavě přes 200 právníků, z toho více než 100 advokátů a 29 partnerů, a dále cca 80 studentů převážně právnických fakult.

Ochrana duševního vlastnictví: základní právo s předností i před ochranou soukromí a rodinného života, rozhodl SDEU

Ochrana duševního vlastnictví je Listinou základních práv EU („Listina“) řazena mezi základní práva obdobně jako ochrana vlastnictví hmotného majetku nebo ochrana rodinného života, zákaz mučení či svoboda podnikání. V případě konfliktu mezi základními právy je potřeba tato práva vzájemně poměřovat a zajistit jejich vyvažování. Proto Soudní dvůr Evropské unie („SDEU“) rozhodl, že ochrana duševního vlastnictví může v určitých případech převládnout i nad ochranou soukromí a rodinného života. Konkrétně, že se nelze vyhnout odpovědnosti za porušení práva duševního vlastnictví pouhým odkazem na rodinné příslušníky, kteří měli také přístup k internetovému připojení porušitele. Ten by proto měl poskytnout také nezbytné informace ohledně aktivit rodinných příslušníků, pokud by se jednalo o jediný možný způsob, jak zajistit ochranu duševního vlastnictví.

Předmět sporu před německými soudy

Během roku 2010 se na internetu objevila bez oprávnění volně ke stažení audiokniha, která byla šířena přes tzv. P2P servery. Držitelem autorského a dalších práv k této audioknize je nakladatelství Bastei Lübbe GmbH & Co. KG. To se snažilo zakročit proti porušování svých práv a zjistilo prostřednictvím IP adresy, že audiokniha byla šířena z internetového připojení pana Michaela Strotzera. Nakladatelství tedy po něm požadovalo ukončení protiprávního jednání a stažení audioknihy z internetu. Tomuto požadavku nebylo vyhověno, a Bastei Lübbe proto podalo žalobu.

Podle německého práva a tamní ustálené judikatury platila domněnka, že pokud je zásah do práva duševního vlastnictví prováděn z internetového připojení určité osoby, má se za to, že tato osoba je sama rušitelem, a je tak za toto jednání odpovědná. Své odpovědnosti se však může zprostit, pokud označí jinou osobu, která internetové připojení užívala a dopustila se uvedeného zásahu do práv duševního vlastnictví. V případě, že se však jednalo o rodinné příslušníky, stačilo tuto skutečnost uvést a vlastník internetového připojení nemusel blíže specifikovat žádné další skutečnosti. Prakticky se tak sám zbavil své odpovědnosti a držitel práva duševního vlastnictví neměl jinou možnost dopátrat se, kdo byl skutečným porušitelem jeho práv.

Obdobně postupoval také Michael Strotzer. Na svou obranu uvedl, že k jeho internetovému připojení měli přístup jeho rodiče sdílející s ním společnou domácnost. Neuvedl ale, který z rodičů se mohl namítaného zásahu do práv duševního vlastnictví dopustit ani žádné jiné skutečnosti.

Německé soudy v prvním stupni v souladu se zavedenou praxí zamítly nárok Bastei Lübbe s odkazem na ochranu soukromí a rodiny. V odvolacím řízení však došlo k podání předběžné otázky k SDEU, zda je tato německá právní praxe slučitelná s právem EU.

Předběžná otázka a základy právní ochrany duševního vlastnictví v EU

V rámci řízení o předběžné otázce žádal německý soud o výklad práva EU, konkrétně, zda unijní úprava brání praxi, kdy majitele internetového připojení, jehož prostřednictvím byla neoprávněným sdílením souborů porušena autorská práva, nelze činit odpovědným, pokud uvede alespoň jednoho rodinného příslušníka, který měl možnost přístupu k tomuto připojení, aniž by tento majitel sdělil bližší podrobnosti o době, kdy tento rodinný příslušník uvedené připojení použil, a o povaze tohoto použití.

SDEU se tak ve svém rozhodnutí C-149/17 ze dne 18. 10. 2018 („Rozhodnutí“) zabýval výkladem článku 17 Listiny, který potvrzuje ochranu majetku, a druhým odstavcem tohoto článku, který výslovně zmiňuje ochranu duševního vlastnictví. Mezi dalšími relevantními předpisy byla směrnice č. 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva,¹ jež v odstavci 9 preambule uvádí, že je potřeba vycházet z vysokého standardu ochrany duševního vlastnictví jako nezbytného předpokladu fungování systému duševního vlastnictví. V článku 8 tato směrnice ukládá

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

členským státním povinností zavést přiměřené sankce a prostředky právní ochrany proti porušování práv duševního vlastnictví. Vedle toho jsou členské státy povinny přijmout nezbytná opatření, aby tyto instrumenty mohly být využívány. Směrnice č. 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví² pak k tomu v článku 3 odst. 2 doplňuje, že tato opatření na ochranu práv duševního vlastnictví musí být **účinná, přiměřená a odrazující**.

Závěry SDEU: základní práva je potřeba poměřovat

SDEU v Rozhodnutí konstatoval, že ochrana soukromí a rodinného života zakotvená v čl. 7 Listiny je základním právem osob stejně jako ochrana soukromého vlastnictví. V případě, že proti sobě stojí dvě základní práva v konfliktu, je potřeba výkladem dospět k takovému závěru, který umožní dosáhnout nezbytné rovnováhy mezi základními právy. V konkrétním případě pak jedno základní právo může druhému v určitém rozsahu ustoupit. Nesmí však nastat situace, že by kvůli aplikaci jednoho základního práva došlo k úplnému popření (vyprázdňení) druhého základního práva.

Proto v případě, že při obecném odkazu na rodinného příslušníka dojde ke zmaření možnosti držitele autorského práva domoci se ochrany nebo alespoň zjištění totožnosti osoby, která se dopustila zásahu do jeho práva, dochází tak k vyprázdňení základního práva na ochranu duševního vlastnictví. Při existenci takového jednoduchého způsobu, jak se vyhnout vlastní odpovědnosti, se rovněž nedá hovořit o účinných a odrazujících opatřeních na ochranu práv duševního vlastnictví. SDEU tak uzavřel, že praxe německých soudů je v rozporu s právem EU.

Praktický význam rozhodnutí SDEU

Pokud držitel práva duševního vlastnictví identifikuje osobu, z jejíhož internetového připojení docházelo k porušování duševního vlastnictví, má právo po ní požadovat zdržení se zásahu do práva duševního vlastnictví a přiměřené zadostiučinění. V případě, že tato osoba označí další osoby, které měly přístup k připojení, má povinnost sdělit skutečnosti potřebné pro zjištění totožnosti konkrétního narušitele práv a případně další nezbytné skutečnosti. Pokud však vlastník internetového připojení označí za další osoby s přístupem členy své rodiny, neměl do rozhodnutí SDEU povinnost skutečnosti nezbytné k objasnění totožnosti narušitele poskytnout. To se nyní mění. Pokud nebude mít držitel práva duševního vlastnictví jinou možnost, jak totožnost narušitele zjistit, je oprávněn tyto skutečnosti požadovat

od vlastníka internetového připojení. Vlastník internetového připojení je pak povinen tyto skutečnosti poskytnout. Pokud totiž neexistuje jiná možnost, jak zajistit ochranu práv duševního vlastnictví, musí ochrana soukromí a rodinného života ustoupit. To platí samozřejmě v případech, kdy zvláštní zájem na ochraně rodinného života v konkrétním případě nepřeváží nad ochranou práva duševního vlastnictví. Národní soudy také musí vždy zkoumat, zda neexistuje jiná možnost, jak se dopátrat potřebných informací před tím, než nařídí vlastníkovému internetového připojení poskytnout nezbytné informace. Vyloučena také není odpovědnost přímo vlastníka internetového připojení.

Odhlédnuto od této konkrétní kauzy pak Rozhodnutí ukazuje, jakým způsobem přistupuje SDEU k ochraně práv duševního vlastnictví. Ochrana duševního vlastnictví obecně může převážet i nad dalšími základními právy zaručenými v Listině. Tato ostatní základní práva však nemohou být zcela popřena ve své podstatě.

Rozhodnutí ve své logice navazuje na dřívější rozsudek SDEU C-580/13 *Coty Germany BmbH* ze dne 16. 7. 2015, kde musela ochráně duševního vlastnictví ustoupit bezpodmínečná ochrana bankovního tajemství (banka odmítala sdělit vlastníka bankovního účtu, který šířil padělané výrobky). SDEU také v Rozhodnutí dále specifikoval odpovědnost vlastníka internetového připojení (viz např. dřívější rozhodnutí SDEU C-484/14 *Mc Fadden* ze dne 15. 9. 2016).

Jediné řešení ochrany duševního vlastnictví?

Rozhodnutí také oživilo debaty, jak efektivně zajistit ochranu práv duševního vlastnictví v digitální společnosti. Opakovaně se objevují výzvy k zavedení povinnosti poskytovatelů internetového připojení monitorovat aktivity svých zákazníků, zda nešíří nelegální obsah. Takový přístup však naráží na mantinely ochrany osobních údajů. Přesto nový návrh směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu (2016/0280(COD)) ukládá určitým poskytovatelům služeb informační společnosti povinnost do jisté míry aktivně kontrolovat obsah nahraný uživateli. Technologie se však vyvíjí takovým tempem, že nebude možné přijmout jedno jednoduché řešení pro všechny existující problémy v této oblasti. Nadále tak bude na technologický vývoj v první řadě reagovat praxe a judikatura soudů jako v případě Rozhodnutí.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.

Autoři:

Ivan Rámeš | Partner

Tomáš Havelka | Advokát

Aktuality ze soutěžního práva

Poslední období bylo z pohledu soutěžního práva v ČR i v rámci EU bohaté a přineslo mnoho novinek a zajímavých případů. Tímto souhrnem bychom Vám proto chtěli přiblížit nejzajímavější aktuality z této oblasti.

Česká republika

Kartelová dohoda železničních nákladních dopravců¹

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže („ÚOHS“) na počátku října 2018 zveřejnil rozhodnutí o kartelové dohodě společností Rail Cargo Austria AG, České dráhy, a.s., a AWT Čechofracht, a.s. Tito soutěžitelé se měli protisoutěžního jednání dopustit v období od 15. 8. 2006 do 30. 9. 2010 tím, že si při poskytování služeb v rámci vlakového projektu *Italia Express*, spočívajícího v mezinárodní nákladní železniční přepravě a zasílatelství, rozdělovali zákazníky a zakázky na přepravu zboží a koordinovali ceny těchto služeb.

Uvedeného dosáhli prostřednictvím vzájemné komunikace, sdílení informací o zákaznících a transportech či poskytováním si krycích nabídek s ochrannými cenami. Zákazníci díky těmto praktikám neměli možnost obdržet potenciálně výhodnější nabídku na poskytnutí předem určených přepravních a spedičních služeb, a byli tak „odkázáni“ na předem určeného dopravce. Všechna pravidla kartelu byla navíc obsažena v písemné smlouvě, která byla všemi účastníky podepsána v roce 2006.

Při výpočtu pokuty vycházel ÚOHS především z výše ceny zboží dotčeného kartelovou dohodou. České dráhy tak dostaly pokutu ve výši 48 milionů Kč a AWT Čechofracht ve výši 3,7 milionů Kč. V případě Rail Cargo Austria byla pokuta zcela odpuštěna, neboť správní řízení bylo zahájeno na základě její *leniency* žádosti.

Rozhodnutí o zneužití významné tržní síly zrušeno²

Předseda ÚOHS zrušil prvostupňové rozhodnutí ÚOHS, kterým byla společnosti Globus ČR uložena pokuta

v celkové výši přesahující 183 milionů Kč za zneužití významné tržní síly vůči některým svým dodavatelům.

Jedno z hlavních pochybení spatřoval předseda ÚOHS ve vedení správního spisu. ÚOHS totiž v řízení v prvním stupni společnosti Globus ČR odepřel přístup do spisu předběžného šetření. Tímto mělo dojít k porušení základního práva na obhajobu, neboť spis předběžného šetření má být materiální součástí spisu správního řízení.

Případ se tak vrací prvostupňovému orgánu k dalšímu řízení.

Spojení KMV/PEPSICO povoleno se strukturálními závazky³

ÚOHS vydal dne 30. 10. 2018 rozhodnutí, kterým povolil spojení soutěžitelů KMV BEV CZ s.r.o. s PEPSICO CZ s.r.o. a PEPSI-COLA SR s.r.o., působících zejména v oblasti výroby nealkoholických nápojů.

V průběhu správního řízení ÚOHS identifikoval vážné obavy z podstatného narušení hospodářské soutěže v oblastech výroby a velkoobchodního prodeje značkových neochucených a ochucených vod a značkových RTD (*ready to drink*) čajů dodávaných prostřednictvím *off-trade* distribučního kanálu, a to z důvodu velmi výrazného tržního podílu v důsledku spojení uvedených soutěžitelů. ÚOHS bral dále v potaz skutečnost, že některé výrobky spojujících se soutěžitelů jsou ze strany odběratelů považovány za tzv. *must have*.

Za účelem odstranění podezření z narušení hospodářské soutěže proto ÚOHS povolil spojení se závazky, v jejichž důsledku by se činnosti spojujících se stran neměly překrývat v oblasti ochucených a neochucených vod, a to již od stádia výroby. V oblasti značkových RTD čajů by navíc v důsledku strukturálních závazků mělo dojít pouze k relativně malému nárůstu tržního podílu.

Rybářské výpravy ÚOHS posvěceny krajským soudem⁴

Krajský soud v Brně zamítl žalobu společnosti zabývající se audiovizuálními technologiemi, která se touto cestou bránila proti místnímu šetření ÚOHS. To bylo provedeno z důvodu podezření na koordinaci nabídky v konkrétním výběrovém řízení.

ÚOHS v průběhu tohoto šetření prohledával elektronické záznamy na základě obecných klíčových slov jako např. „křoví“ či „dohod“ a dokumenty nalezené na základě těchto slov následně označil za „*předměty na očích*“. Všechna užitá klíčová slova navíc nebyla protokolována.

¹ Rozhodnutí ÚOHS č. S0633/2016/KD ze dne 21. 9. 2018 ve věci Rail Cargo Austria AG, AWT Čechofracht a.s. a České dráhy a.s.

² Rozhodnutí předsedy ÚOHS č. R0001/2018/TS ze dne 31. 10. 2018 ve věci Globus ČR.

³ Rozhodnutí ÚOHS č. S0152/2018/KS ze dne 30. 10. 2018 ve věci KMV/PEPSICO.

⁴ Rozhodnutí Krajského soudu v Brně č. j. 31 A 57/2018-66 ze dne 29. 6. 2018 ve věci AV MEDIA, a.s.

Krajský soud v Brně k těmto praktikám ÚOHS uvedl, že *bid rigging* je v praxi typicky dlouhodobou spoluprací, která je často „maskována“ užíváním specifických a na první pohled nesouvisějících obrátů, kdy jedním z nich je právě termín „křoví“. Obě použitá klíčová slova tak Krajský soud v Brně označil za akceptovatelná. K protokolaci užitých klíčových slov dále uvedl, že je zde důvodná obava z jejich možného zneužití, kdy by soutěžitelé na základě takto „zveřejněných“ klíčových slov mohli upravit používanou terminologii. Důkazní břemeno v otázce rozsahu provedeného místního šetření navíc podle Krajského soudu v Brně nese žalobce, který by si měl použítá klíčová slova během místního šetření zaznamenávat.

Soukromoprávní vymáhání soutěžního práva v odvětví telekomunikací⁵

Společnost VOLNÝ žalovala společnost O2 o náhradu škody ve výši 4 miliard Kč, která měla vzniknout v důsledku toho, že společnost O2 zneužila své dominantní postavení ve formě stlačování marží u ADSL na trhu poskytování přístupu k účastnickým vedením veřejné pevné telefonní sítě.

Městský soud v Praze žalobu zamítl s tím, že se ztotožnil se závěry revizního znaleckého posudku, podle kterého společnost O2 nebyla od roku 2006 dominantním soutěžitelem. Ve zbylém rozsahu pak dle soudu došlo k promlčení nároku. Společnost VOLNÝ musí uhradit náklady řízení ve výši 37 milionů Kč.

Evropská unie

Snížení pokuty za spolupráci i v jiných než kartelových případech⁶

V minulosti bylo možné docílit snížení pokuty u Komise za spolupráci pouze v případě kartelových dohod, a to na základě *leniency* žádosti nebo při využití procedury narovnání.

Komise ale tuto možnost začala nově nabízet i pro typově jiné delikty (např. zneužití dominantního postavení, vertikální dohody, porušení procesních pravidel). V těchto případech se tak bude výše pokuty odvíjet od rozsahu

a načasování spolupráce, tj. zda dojde ke spolupráci před či po sdělení výhrad.

Aby ke snížení pokuty vůbec mohlo dojít, je nutnou podmínkou uznání viny ze strany soutěžitele za delikt, který je mu Komisí vytýkán.

Přední německé automobilky vyšetřovány pro kartelovou dohodu⁷

V říjnu 2017 provedla Komise místní šetření v obchodních prostorách soutěžitelů BMW, Daimler, Volkswagen (Volkswagen, Audi, Porsche). Na základě takto zajištěných podkladů došlo v září 2018 k zahájení formálního vyšetřování, které by mohlo vést k uložení pokuty ve výši až 10 % z obrátu každého soutěžitele.

Šetřené kartelové jednání mělo spočívat v dohadování omezení vývoje systému selektivní katalytické redukce pro snižování emisí a filtrů škodlivých částic pro benzinové osobní automobily.

Konzultována měla být i další témata, a to např. kvalita jednotlivých automobilových dílů či omezení tempomatů. Nicméně těchto otázek se formální vyšetřování Komise netýká.

Stanovování cen pro internetový prodej spotřební elektroniky⁸

Komise ve čtyřech samostatných případech rozhodla o protisoutěžním jednání výrobců spotřební elektroniky – Asus, Denon & Marantz, Pioneer a Philips –, kterého se výrobci měli dopustit tím, že omezovali možnost internetových prodejců nezávisle stanovovat přeprodejní ceny jejich výrobků. V případě, že některý prodejce snížil prodejní ceny pod určitou hladinu, byl kontaktován ze strany příslušného výrobce a vyzván ke zjednání nápravy pod pohrůzkou nedodání zboží. Pokud ani následně ke zvýšení ceny nedošlo, byl prodejce potrestán přerušením dodávek zboží. Každý z výrobců se přitom zaměřoval na internetové prodejce, kteří prodávali jejich zboží za nejnižší ceny.

Těmito praktikami docházelo podle Komise k umělému navyšování prodejních cen spotřební elektroniky, a to v některých případech o více jak 100 EUR.

Při určení výše pokut ukládaných jednotlivým výrobcům Komise zohlednila jejich spolupráci během řízení a pokuty snížila o 40 % (v případě soutěžitele Pioneer o 50 %). Celková výše uložených pokut činila 111 milionů EUR.

Obstrukce v průběhu místního šetření⁹

V září 2018 Komise informovala národního železničního dopravce Slovenska o svém předběžném stanovisku,

⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze č. 41 Cm 13/2011-895 ze dne 25. 4. 2018 ve věci VOLNÝ proti O2.

⁶ *Antitrust: reduction of fines for cooperation.*

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5822_en.htm.

⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4601_en.htm.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5905_sk.htm.

podle kterého se tento soutěžitel měl snažit narušit řádný průběh místního šetření provedeného v jeho obchodních prostorách v červnu 2016.

Narušení místního šetření se měl národní železniční dopravce Slovenska dopustit tím, že poskytl nesprávné informace o umístění notebooku jednoho ze svých zaměstnanců a dále tím, že umožnil zformátování tohoto notebooku takovým způsobem, že došlo k nevratné ztrátě informací na něm uložených.

V důsledku porušení povinnosti spolupracovat během místního šetření tak může být soutěžiteli uložena pokuta až do výše 1 % z obrátu celé podnikatelské skupiny.

Veřejná podpora pro slovenský závod Jaguar Land Rover¹⁰

Komise schválila investiční pomoc ve výši 125 milionů EUR na projekt výstavby automobilového závodu Jaguar Land Rover v Nitře. Dle Komise se jedná o regionální podporu, která má pomoci hospodářskému rozvoji a zaměstnanosti v méně rozvinutých regionech EU. V průběhu vyšetřování navíc Komise zjistila, že bez poskytnutí této veřejné podpory by investor projekt nerealizoval na území Slovenska, ale v Mexiku.

V důsledku této veřejné podpory tak má dojít k rozvoji nitranského regionu a vzniku nových pracovních míst.

Pokuta pro výrobce vysokonapěťových kabelů potvrzena Tribunálem¹¹

Tribunál potvrdil rozhodnutí Komise, ve kterém byla výrobcům vysokonapěťových kabelů za celosvětový kartel uložena pokuta ve výši 300 milionů EUR.

Tribunál ve svém rozhodnutí mj. uvedl, že Komise je oprávněna během místního šetření pořizovat forenzní kopie harddisků a tyto následně procházet ve svém sídle v Bruselu.

Potvrzeny byly rovněž závěry Komise ohledně uložení pokuty investiční bance Goldman Sachs, která vykonávala kontrolu nad jedním z podniků.

Sanitec musí zaplatit pokutu za účast v kartelové dohodě¹²

V rozhodnutí z roku 2010 uložila Komise pokuty v celkové výši 622 milionů EUR 17 výrobcům koupelnového zařízení za účast na kartelové dohodě trvajících v letech 1992 až 2004.

Tento případ byl Tribunálem znovu přezkoumán poté, co se Komise úspěšně odvolala proti jeho původnímu rozhodnutí, ve kterém pokutu pro Sanitec zrušil. V rámci nového přezkumu dospěl Tribunál k závěru, že Komise byla oprávněna uložit skupině Sanitec pokutu ve výši 57 milionů EUR a v plném rozsahu ji potvrdil.

Excesivní zdražování léčiv

Italský soutěžní úřad uložil soutěžiteli Aspen, který má na příslušném trhu dominantní postavení, pokutu ve výši 5 milionů EUR, a to za excesivní zdražování léčiv. Toho se měl Aspen dopustit velmi agresivní vyjednávací strategií vůči italskému úřadu pro dohled nad léčivými (AIFA), v jejímž důsledku došlo ke zvýšení cen určitých léčiv o 300 % až 1 500 %.

Podle italského soutěžního úřadu nebylo takové navýšení cen objektivně ospravedlněno navýšením nákladů, potřebou provést investice do výzkumu a vývoje či zvýšením kvality dotčených léčiv, z čehož by těžil spotřebitel.

Pravidelný přehled novinek

Tato a další zajímavá rozhodnutí v oblasti unijního i tuzemského soutěžního práva s Vámi diskutujeme nejméně dvakrát ročně na pravidelných seminářích v rámci Akademie HAVEL & PARTNERS. Aktuální přehled seminářů, na které se můžete přihlásit, naleznete [zde](#).

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6023_sk.htm.

¹¹ Rozhodnutí Tribunálu T-419/14 – T-475/14 ze dne 12. 7. 2018 ve věci výrobců vysokonapěťových kabelů.

¹² Rozhodnutí Tribunálu T-379/10 a T-381/10 ze dne 3. 7. 2018 ve věci Sanitec.

Autoři:

Robert Neruda | Partner

Lenka Gachová | Vedoucí advokátka

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Náš tým

200 právníků | 400 spolupracovníků

Naši klienti

1 250 klientů | 70 největších světových společností z Fortune 500
50 společností z Czech Top 100 | 7 společností z Czech Top 10

Mezinárodní dosah

Právní poradenství
ve více než **80** zemích světa
ve **12** světových jazycích
až **70%** případů zahrnuje mezinárodní prvek

www.havelpartners.cz

PRAHA

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Česká republika
Tel.: +420 255 000 111

BRNO

Titanium Business Complex
Nové sady 996/25
602 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 545 423 420

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16
702 00 Ostrava
Česká republika
Tel.: +420 596 110 300

BRATISLAVA

Centrum Zuckermandel
Žižkova 7803/9
811 02 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 232 113 900